

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

IQTISODIYOT FAKULTETI

Qo'lyozma huquqida
UDK: 33M(575,1)

G'AYRATOVA MOHIGUL NURIDDIN QIZI

XXR VA O'ZBEKISTON SAVDO-IQTISODIY HAMKORLIGINI
RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI

70310102 – "Iqtisodiyot" (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
mutaxassisligi bo'yicha

magistr akademik darajasini olish
uchun yozilgan

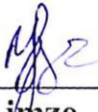
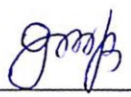
DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar: DSc., prof.
V.b. G.Umarova

TOSHKENT-2024

Magistrlik dissertatsiyasi ishi “Yashil iqtisodiyoti” kafedrasida
dastlabki himoyadan o'tgan

36 -sonli bayonnoma “26 “aprel” 2024 y.

Ilmiy rahbar:	G.Umarova	 imzo	<u>2.05.2024</u> sana
Talaba:	M.G'ayratova	 imzo	<u>2.05.2024</u> sana

Dissertatsiya Iqtisodiyot fakultetida 2024 yil “15” “05”

№ 1/10 raqami bilan ro'yhatga olingan.

“Himoyaga tavsiya etiladi”

“Yashil” iqtisodiyot kafedrasini
mudiri, prof. I.Xotamov

“07” may 2024 yil

Himoya 2024 yil “16” “05” soat 14⁰⁰ da “Texnopark” mas'uliyati
cheklangan jamiyatda bo'lib o'tadi.

Annotatsiya

O'zbekiston va Xitoy o'rtasidagi to'qimachilik sanoati turli jihatlarni o'z ichiga oladi, jumladan, savdo aloqalari, ishlab chiqarish imkoniyatlari va bozor dinamikasi. O'zbekiston va Xitoy to'qimachilik sohasida o'zaro tovar ayirboshlashni boshladi. O'zbekiston Xitoyga paxta kabi xomashyo eksport qilsa, Xitoy O'zbekistonga tayyor to'qimachilik mahsulotlari, mashina va uskunalar eksport qiladi. Ikkala davlat o'rtasida to'qimachilik mahsulotlari va texnologiyalari almashinuvini osonlashtiradigan savdo shartnomalari yoki hamkorliklari amalga oshirildi.

Dunyodagi eng yirik paxta yetishtiruvchi davlatlardan biri sifatida O'zbekiston paxta yetishtirishda sezilarli ustunlikka ega. Mamlakat to'qimachilik sanoatini rivojlantirishga sarmoya kiritib, paxtadan ip-kalava, gazlama va tikuvchilik mahsulotlarini qayta ishlashga e'tibor qaratmoqda.

Xitoy to'qimachilik sanoatining jahon miqyosidagi qudrati bo'lib, xom ashyodan tayyor mahsulotgacha bo'lgan barcha ta'minot zanjirini qamrab olgan yuqori darajada rivojlangan sanoatdir. Mamlakatning ishlab chiqarish imkoniyatlari turli to'qimachilik materiallari, ilg'or texnologiyalar va samarali ishlab chiqarish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston va Xitoy o'rtasidagi to'qimachilik sanoati savdo aloqalari, ishlab chiqarish imkoniyatlari, bozor dinamikasi, hamkorlik va raqobatni o'z ichiga oladi. O'zbekiston paxta yetishtirishda kuchli tomonlarga ega bo'lib, to'qimachilik sanoatini rivojlantirayotgan bo'lsa-da, Xitoy o'zining ilg'or sanoati va keng eksport imkoniyatlari bilan jahon to'qimachilik bozorida yetakchi kuch bo'lib qolmoqda.

Kalit so'zlar: O'zbekiston Respublikasi, Xitoy Xalq Respublikasi, strategik sheriklik, iqtisodiy hamkorlik va munosabatlar, diplomatik munosabatlar, sarmoya, xavfsizlik.

Annotation

The textile industry between Uzbekistan and China involves various aspects including trade relations, production capabilities, and market dynamics. Uzbekistan and China engage in bilateral trade in the textile sector. Uzbekistan exports raw materials such as cotton to China, while China exports finished textile products, machinery, and equipment to Uzbekistan. Both countries may have trade agreements or partnerships that facilitate the exchange of textile products and technologies.

As one of the world's largest producers of cotton, Uzbekistan has a significant advantage in cotton production. The country has been investing in developing its textile manufacturing sector, focusing on processing cotton into yarn, fabric, and garments.

China is a global textile manufacturing powerhouse, with a highly developed industry covering the entire supply chain from raw materials to finished products. The country's production capabilities include a diverse range of textile materials, advanced technology, and efficient manufacturing processes.

In summary, the textile industry between Uzbekistan and China involves a mix of trade relations, production capabilities, market dynamics, collaboration, and competition. While Uzbekistan has strengths in cotton production and is developing its textile manufacturing sector, China remains a dominant force in the global textile market with its advanced industry and extensive export capabilities.

Keywords: Republic of Uzbekistan, People's Republic of China, strategic partnership, economic cooperation and relations, diplomatic relations, investment, security.

MUNDARIJA

Annotatsiya.....	3
Mundarija.....	5
Keltirilgan jadvallar ro'yxati.....	7
Keltirilgan rasmlar ro'yxati.....	8
Keltirilgan qisqartmalar.....	9
I BOB. KIRISH	10
1.1 Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi	11
1.2 Tadqiqot maqsadi va vazifasi	13
1.3 Tadqiqotning asosiy muammolari va savollari.....	13
1.4 Tadqiqot obyekti va predmeti.....	14
1.5 Tadqiqot natijalarining ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyati.....	15
1.6 Dissertatsiya tarkibining qisqacha tavsifi.....	15
II BOB. ADABIYOTLAR SHARHI	17
2.1 Kirish.....	17
2.2 Mavzuga oid ilmiy-nazariy qarashlar sharhi.....	17
2.3 Mavzuga oid mahalliy me'yoriy-huquqiy hujjatlar sharhi.....	21
2.4 Xulosa	28
III BOB. METODOLOGIYA	28
3.1 Tadqiqot dizayni.....	28
3.2 Ma'lumotlarni to'plash jarayoni	28
3.3 Tahlil uchun qo'llaniladigan usullar	28
3.4 Tadqiqotni o'tkazish uchun zarur sharoitlar	30
3.5 Tadqiqot jarayonida kutilayotgan muammolar va ularning yechimi.....	30
3.6 Tadqiqotdan kutilayotgan ilmiy va amaliy natijalar.....	30
IV BOB. TAHLIL VA NATIJALAR	33
4.1 O'zbekiston va XXR savdo-iqtisodiy hamkorligini rivojlantirishda to'qimachilik sanoatining o'rni va ahamiyati.....	33
4.2 XXR ning O'zbekiston to'qimachilik sanoatiga kiritgan investitsiyalari.....	47

4.3	To'qimachilik sanoati hamkorligidagi mavjud muammolar va ularning yechish yo'llari.....	55
V BOB. XULOSA		60
5.1	Tadqiqot savoliga tegishli natijalarning qisqacha ifodasi.....	60
5.2	Tadqiqotning asosiy taklif va tavsiyalari.....	61
5.3	Tadqiqot cheklovlari va kelgusi tadqiqotlar uchun takliflar.....	63
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.....		65

I BOB. KIRISH

Ipak yo'li Markaziy Osiyo va Xitoy sivilizatsiyalarini bog'lashda hal qiluvchi rol o'ynadi. Markaziy Osiyoning qoq markazida joylashgan O'zbekiston ushbu qadimiy savdo yo'lining asosiy markazi bo'lgan. Hozirgi Xitoyning Shinjon hududidagi Qashg'ar shahri, Samarqand va Buxoro shaharlari o'rtasida savdo-sotiq rivoj topib, madaniy almashinuvni ham yo'lga qo'ygan.

O'zbekistonda to'qimachilik sanoati uzoq tarixga ega bo'lgan va ortib borayotgan ahamiyatiga ega bo'lgan iqtisodiyotning muhim tarmog'i bo'lgan. O'zbekiston asrlar davomida paxta yetishtirish bilan mashhur bo'lib, to'qimachilik sanoati bu mo'l tabiiy resursdan asosiy manfaatdor bo'lib kelgan. O'zbekiston o'zining yuqori sifatli tolasi bilan mashhur bo'lgan paxta yetishtirish bo'yicha dunyodagi eng yirik davlatlardan biridir. Mamlakat iqlimi va unumdor tuprog'i paxta yetishtirish uchun qulay bo'lib, paxta yetishtirish an'anaviy qishloq xo'jaligining asosiy yo'nalishi bo'lib kelmoqda. O'zbekistonda terilgan paxtani o'zimizda qayta ishlovchi to'qimachilik sanoati yaxshi yo'lga qo'yilgan. Mamlakatda ip-kalava, gazlama, tikuvchilik va maishiy to'qimachilik kabi keng turdagi mahsulotlar ishlab chiqaradigan ko'plab to'qimachilik fabrikalari mavjud. O'zbekiston to'qimachilik sanoati eksportga yo'naltirilgan bo'lib, to'qimachilik mahsulotlarining salmoqli qismi xalqaro bozorlarga eksport qilinadi. Mamlakat paxta ishlab chiqarishdagi raqobatbardosh ustunligi va nisbatan past mehnat xarajatlaridan foydalangan holda turli mintaqalarga, jumladan, Yevropa, Osiyo va Yaqin Sharqqa to'qimachilik mahsulotlarini eksport yaqilyapti. O'zbekiston hukumati turli chora-tadbirlar, jumladan, investitsiyalarni rag'batlantirish, infratuzilmani rivojlantirish, xorijiy sarmoyalarni jalb qilish va eksportga yo'naltirilgan o'sishni rag'batlantirishga qaratilgan siyosat islohotlari orqali to'qimachilik sanoatini rivojlantirishni faol qo'llab-quvvatlab kelmoqda. So'nggi yillarda O'zbekistonda to'qimachilik sanoatining raqobatbardoshligi va barqarorligini oshirish maqsadida uni modernizatsiya qilish bo'yicha ishlar olib borilmoqda. Shu bilan birga ishlab chiqarish samaradorligini, mahsulot sifatini va ekologik standartlarni yaxshilash uchun texnologiya va asbob-uskunalarga